

София, Сливен, Котел, Лясковец помнят това покръстване. Казвам “покръстване”, защото тогава са сменяли не само имената, но и религията” (Колев 2003: 154).

В същото време например през 1944 г. циганин мохамеданин от с. Овчарово, Харманлийско приема християнството и се покръства доброволно заедно с цялото си семейство.

През 70-те-80-те год. на ХХ век преименуването на циганите/ ромите става “мирно и тихо, почти доброволно”. Използва се предварително разяснение и убеждение на местния цигански/ ромски лидер, дава му се азбучен списък с имена, а той върши своята работа с останалите. Насилие почти няма. А за успеха на метода на доброволното убеждение, обвързано с преференции при ползване на ред услуги (напр. при отпускане заем за жилище, за кола и др.), говори фактът, че през 1983 г. в Казанлък се отчита смяна на 2808 турско-арабски цигански имена с български (ТДА Стара Загора, ф.407-к, оп.1, а.е.72, л. 237; ф.433, оп.6, а.е.31, л.63).

Правата на малцинствените групи най-грубо се нарушават през 1984-1985 г. чрез кампанията по насилственото преименуване на българските мюсюлмани. Т.нар. „възродителен процес” се провежда с участието на местни комунистически активисти, войската и милицията. В много случаи се използват и насилствени методи. Смяната на имената на циганите остава почти незабелязана от обществото. Тогава близо 180 000 цигани мюсюлмани получават българо-християнски имена (Бюксеншютц 2000: 40-45, 61-63; Марушиакова, Попов 1993: 90-92).

По време на управлението на БКП една от основните насоки в държавната политика към циганското/ ромското население е тази за „приобщаването му към обществено полезен труд”. В изпълнение на тази задача Градските народни съвети набелязват и конкретни мерки за осигуряване на работни места в селското и горското стопанство, в занаятчийските кооперации както за мъже, така и за жени. Оформят се няколко категории цигани/ роми, които трябва да бъдат „ангажирани в трудова дейност”. Това са: чергарите; онази част, която не желае да работи и търси лесни начини за препитание; тези, които подбират работата си и не се задържат дълго време на едно и също работно място; онези, на които по административни причини все още не е намерена работа. Но проблемите при реализиране на тези решения са големи, а в някои случаи и непреодолими. Циганите/ ромите са свикнали със своята свобода, за тях трудът не е монотонно ежедневие, а начин за изкарване прехраната за деня. Ето защо процесът на обвързване с постоянна работа, на създаване на трудови навици е не особено ефективен, продължителен и тежък (ЦДА ф.136, оп.26, а.е.234, л.3).